

	Kompetanseplan for enhetlig grunnopplæring av operatører i medisinsk nødmeldetjeneste	Trinn.: 3.2
	Emnebeskrivelse	
	Myndighetskrav og dokumentasjon	Versjon: 1 Dato: 31.5.2023 Side 1 av 3

Innledning

Helse- og omsorgstjenestene skal være faglig forsvarlige og helsepersonell skal yte omsorgsfull helsehjelp.

Det er stilt krav til kompetanse og ansvar for AMK- og LVS-operatører både på individ- og systemnivå. En forutsetning for å kunne fungere godt som operatør i medisinsk nødmeldetjeneste er kjennskap til, og for enkelte lover dypere kunnskap om, innholdet i loven og konsekvensene av denne i praksis.

Videre stilles det krav til operatørens dokumentasjon av pasienthenvendelser, vurderingene som gjøres, tiltakene som iverksettes og rådene som gis. Når prosedyrer/retningslinjer eventuelt fravikes, stilles det ekstra krav til begrunnelse og dokumentasjon.

Ansvar ligger på to nivåer:

- individ (personlig) og
- system (kommune, helseforetak)

Individnivå

Helsepersonell skal etter helsepersonelloven § 4 utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. I begrepet forsvarlighet ligger kravet om å søke bistand og/eller henvise videre ved behov. Den enkelte yrkesutøver må være sitt ansvar bevisst og kjenne sine oppgaver. I tillegg stilles det i pasient- og brukerrettighetsloven krav til kommunikasjonen og til informasjonen som gis til pasienter. Ettersom medisinsk nødmeldetjeneste favner mange ulike tilstander og fagområder, er det nødvendig at operatørene også kjenner til andre lover som f.eks. psykisk helsevernloven m.fl. (se sjekklister for lover og regler).

Systemnivå

Krav til kommuner og helseforetak er regulert i eget lovverk for helsetjenesten. I tillegg er det stilt krav til ledelse og kvalitetssystemer.

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten fra 2017 beskriver dette:

*«§6 f. ha oversikt over medarbeideres kompetanse og behov for opplæring
§7b. sørge for at medarbeidere i virksomheten har nødvendig kunnskap om og kompetanse i det aktuelle fagfeltet».*

Akuttmedisinforskriften §13 f) for LVS og §15 l) for AMK fastsetter behov for at personellet må ha nødvendig tilleggsopplæring.

Som autorisert helsepersonell skal grunnleggende kunnskap, forståelse og anvendelse av myndighetskravene ligge til grunn. I emnet her, myndighetskrav og dokumentasjon, er det fokus på kompetansekrav og ansvarsforhold som er styrt av de lover og forskrifter som gjelder på individnivå.

Læringsutbytte

Etter fullført e-læring, gjennomgått litteratur, grunnkurs, lokal- og spesialiseringskurs skal kursdeltakeren ha opparbeidet seg kompetanse til å etterfølge og anvende relevant lovverk i sitt daglige arbeid.

Trinn 1 E-læring og litteratur

På bakgrunn av e-læring og relevant litteratur skal kursdeltaker kunne:

- gjengi de mest relevante lover og forskrifter som gjelder for arbeid som operatør i medisinsk nødmeldetjeneste

Trinn 2 Hospitering

Det er utarbeidet forslag til «Mål for hospitering» for LVS og AMK-sentral. Se vedlegg 2.1 og 2.2 til kompetanseplanen.

Trinn 3 Grunnkurs AMK og LVS

Etter kurset skal kursdeltaker kunne:

- beskrive innholdet i helsepersonellovens bestemmelser om yrkesutøvelse (forsvarlighet), øyeblikkelig hjelp, opplysningsrett- og plikt, samt taushetsplikt, samtykkekompetanse og dokumentasjonsplikt
- gjengi krav til dokumentasjon av henvendelser til medisinsk nødmeldetjeneste
- beskrive de mest relevante paragrafene i pasient- og brukerrettighetsloven og psykisk helsevernloven for arbeid i AMK / LVS

Trinn 4 Spesialiseringskurs

I vedlegg 4.1 (for AMK-operatører) og 4.2 (for LVS-operatører) er det listet opp kurs og opplæringsaktiviteter for videre spesialisering.

Det er ulike instanser som har utformet innhold og kvalitetssikret opplæringen. KoKom tar ikke stilling til innholdet i de ulike kursene, men har satt opp ulike kategorier. De er basert på hva vi mener er relevant ut fra følgende inndeling: a) obligatoriske kurs, b) anbefalte kurs før/under tilsetning, c) anbefalte kurs og webinarer etter utsjekk, d) anbefalte hospiteringer og e) årshjul.

Trinn 5 Lokal opplæring og innfasing

Etter gjennomført opplæring skal operatør kunne:

- yte faglig forsvarlig og omsorgsfull hjelp i hht. lover, regler og retningslinjer
- gjengi hovedinnholdet i de mest relevante lover og forskrifter for medisinsk nødmeldetjeneste
- gjøre rede for lokale arbeidsrutiner i tråd med gjeldende lover og regler
- dokumentere det som er relevant ved henvendelser til medisinsk nødmeldetjeneste og ved samhandling i den akuttmedisinske kjede

Anbefalt Litteratur

3.1 Lover og forskrifter

[Helsepersonelloven med kommentarer, Hdir](#), med særlig fokus på følgende paragrafer

- §4 Krav til helsepersonells yrkesutøvelse
- §7 Plikt til å yte øyeblikkelig hjelp
- §10a Barn som pårørende
- §16-17 om organisering av virksomhet
- §21 Taushetsplikt
- §22 Samtykke
- §23 Begrensninger i taushetsplikten
- §25 Samarbeidende helsepersonell
- §29c om læring
- §31 om nødretter
- §32 om gravid rusbruker
- §33 om barnevernet
- §36 om dødsfall
- §39-40 om plikt til å føre journal

[Pasient- og brukerrettighetsloven med kommentarer, Hdir](#), med særlig fokus på følgende paragrafer

- §2-1 a og b om rett til helsehjelp
- §3-1 og §3-2 om medvirkning og informasjon
- §3-4 om informasjon når pasienten er under 18 år
- §4-1 og §4-2 om samtykke til helsehjelp
- §4-3 om samtykkekompetanse

[Akuttmedisinforskriften \(med merknader til enkelte bestemmelser\)](#), med særlig fokus på følgende paragrafer

§8 om kompetansekrav
§12 om kommunens ansvar for medisinsk nødmeldetjeneste
§13 om LVS
§14 om Helseforetakenes ansvar for medisinsk nødmeldetjeneste
§15 om krav til AMK
§20 om lydlogg

[Psykisk helsevernloven med kommentarer - Helsedirektoratet](#), med særlig fokus på følgende paragrafer

§3-1 om legeundersøkelse

3.2 Rundskriv

[Helsetjenestens og politiets ansvar for psykisk syke – Oppgaver og samarbeid](#) (OBS Ny versjon sommeren 23)

[Helsepersonellets taushetsplikt – rett og plikt til å utlevere pasientopplysninger til politiet](#)

3.3 Bøker

Helserett for helsepersonell og helsefagstudenter - en innføring og oversikt over sentrale helsefaglige problemstillinger; Grammeltvedt, Gorm